

Šiaurės pašvaistė

Šiaurės pašvaistė Lietuvoje. (faktai.lt nuotr.)

Kovo mėnesį Lietuvoje buvo matoma šiaurės pašvaistė. Tai žalios, violetinės ir raudonos šviesos, kurios kartais matomos danguje. Jos matomos tik naktį, nes dienos metu jas užgožia saulės šviesa.

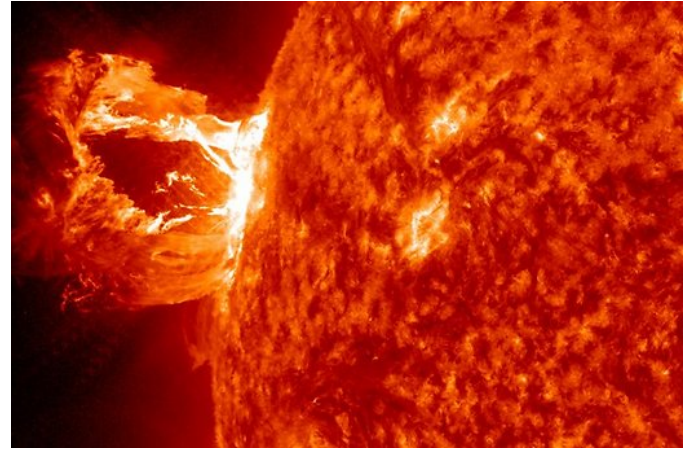
Šiaurės pašvaistė Aliaskoje. (yukoninfo.com nuotr.)

Šiaurės pašvaistė dažniausiai pasirodo tik arčiau Šiaurės ir Pietų ašigalių, ir ten jos šviesos būna ryškiausios. Tačiau kartais pašvaistė matoma ir Lietuvoje, nors ne taip ryškiai, kaip Arktuje.

Šiaurės pašvaistė pasirodo, kai Saulėje įvyksta audra ir elektringosios dalelės yra iššauamos iš Saulės. Tos dalelės dideliu greičiu keliauja pro erdves ir atsimuša į daleles Žemės atmosferoje.

Žemės atmosferoje yra įvairių dalelių, daugiausiai azoto ir deguonies. Kai Saulės elektringosios dalelės atsimuša į azoto molekules, pasirodo violetinė šviesa. Kai

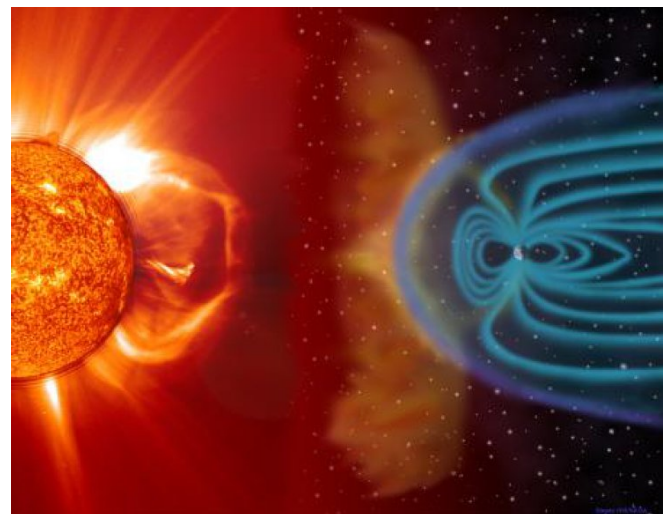
jos atsimuša į deguonies atomus, pasirodo žalia ir raudona šviesos.

Saulės plūpsnis, kuris iššaukia elektringasias daleles į Žemę. (NASA nuotr.)

Saulės audros galėtų būti Žemei pavojingos. Jos galėtų sunaikinti ozoną, kuris apsaugo Žemę nuo pavojingų saulės ultravioletinių spindulių.

Tačiau Žemė turi magnetinį lauką, kuris tartum skydas apsaugo ją nuo Saulės radiacijos. Magnetinis laukas priverčia elektringasias daleles keliauti magnetiniu lauku aplink Žemę, o ne į Žemę.

Saulės plūpsnis ir Žemės magnetinis laukas. (NASA nuotr.)

Kartais Saulės audros sukelia nepatogumų Žemėje. Viena galingiausių Saulės audrų įvyko 1989 m. Dėka tos audros daugelis elektros tinklų nebeveikė ir milijonai gyventojų buvo be elektros energijos.

Ar tau buvo įdomu skaityti apie Šiaurės pašvaistę ir Saulės audras?

Žodynėlis.

šiaurės pašvaistė: *Northern lights, Aurora borealis*

užgožti: nustelbti; *to smother*

Šiaurės ir Pietų ašigaliai: Šiaurės ašigalis yra centrinėje Arkties vandenyno dalyje. Pietų ašigalis yra piečiausias Žemės taškas; *North Pole and South Pole*

ryškiausia: geriausiai matoma; *brightest*

elektringoji: turinti elektrinį krūvį; *ionized*

dalelė: iš ko visa medžiaga sudaryta; *particle*

azotas: *nitrogen*

deguonis: *oxygen*

pliūpsnis: išsiveržimas; *flare*

skydas: apsauginė priedanga; *shield*